

Література:

1. Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3475-IV <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3475-15#Text>
2. Крупнова Л. В. Державний контроль за діяльністю засобів масової інформації у сфері захисту національних інтересів України. DOI:10.71404/EP.2025.1.11
3. Центр протидії дезінформації. URL. <https://cpd.gov.ua>
4. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки»: Указ Президента України від 28.12.2021 № 685/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#Text>.
5. Про медіа: Закон України від 13 грудня 2022 року № 2849-IX <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>
6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 року.
7. Regulation (EU) 2024/1689 of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence (Artificial Intelligence Act), art. 50.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-558-7-86>

ON THE QUESTION OF SOLVING CERTAIN PROBLEMS OF ORGANIZING THE ACTIVITIES OF LAW ENFORCEMENT BODIES IN RELATION TO PREVENTING FRAUD IN THE CONDITIONS OF MARTIAL STATE

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ОКРЕМИХ ПРОБЛЕМ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ШАХРАЙСТВАМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Valovyi Ye. V.

*Postgraduate Student
Donetsk State University
of Internal Affairs
Kropyvnytskyi, Ukraine*

Валовий Є. В.

*аспірант
Донецький державний університет
внутрішніх справ
м. Кропивницький, Україна*

Одним із основних завдань, які мають бути вирішені у контексті запобігання та протидії кримінальним правопорушенням, передбаченим ст. 190 Кримінального кодексу України є налагодження належного рівня взаємодії між суб'єктами такого запобігання. Варто відзначити, що більшість проблем, які мають бути усунуті з метою зниження

кількісного показника шахрайств вирішуються саме правоохоронними органами шляхом виконання заходів організаційно-правового характеру. Основним правоохоронним органом, який залучається до запобігання кримінальним правопорушенням, передбаченим ст. 190 КК України є Національна поліція України.

Аналіз судової та правоохоронної практики надає підставу для констатації, що на сьогоднішній день можна виокремити декілька проблем організаційно-правового характеру, які негативним чином впливають на порядок проведення досудового розслідування кримінальних правопорушень, передбачених ст. 190 КК України. Однією з таких проблем доцільно визначити неналежну організацію досудового розслідування та неефективну міжтериторіальну взаємодію.

Основними причинами стають несвоєчасність проведення слідчих та негласних слідчих (розшукових) дій, а також першочергових процесуальних дій, незадовільний взаємозв'язок між діяльністю правоохоронних органів та недоліки у вирішенні територіальної підслідності. Особливо помітними ці проблеми стають у випадку вчинення шахрайств із використанням мобільних пристроїв, а також таких діянь, які вчиняються через Інтернет. Вказане зумовлюється тим, що фактично кримінальний правопорушник та потерпілий можуть перебувати не тільки в різних регіонах країни, а й в різних країнах, або, наприклад, кримінальний правопорушник може перебувати на тимчасово окупованій території, а потерпілий – на території, підконтрольній Україні. Проблеми також можуть мати місце, коли кримінальне правопорушення, передбачене ст. 190 КК України вчиняється у складі організованих груп чи злочинних організацій, члени яких є розосередженими. За таких умов несвоєчасне визначення органу досудового розслідування або ігнорування першочергових процесуальних дій може мати критичне значення у доказуванні кримінального правопорушення.

Наступною проблемою є необхідність забезпечення оперативного отримання, опрацювання та використання значного обсягу інформації, яка належить різним суб'єктам. Особливо це стосується випадків вчинення кримінальних правопорушень, передбачених ст. 190 КК України із використанням інформаційних технологій, оскільки, як правило, для отримання доказової інформації правоохоронні органи потребують залучення інших суб'єктів, здебільшого, банківських та небанківських фінансових установ. У цьому контексті заслуговує на увагу те, що на сучасному етапі державотворення особливої уваги заслуговує проблема удосконалення порядку взаємодії правоохоронних органів у першу чергу – під час розслідування шахрайств, вчинених із використанням сучасних технологій. Особливого значення також набуває удосконалення правоохоронної діяльності за напрямом протидії

кримінальним правопорушенням, які вчиняються засудженими, котрі перебувають в установах виконання покарань.

Таким чином, основним завданням, яке має бути вирішено є створення та запровадження у практичну діяльність проактивної моделі запобігання шахрайствам. Як видається, наприклад, підставою для реагування має бути не тільки заява потерпілої особи, а й сукупність індикаторів ризику вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 190 КК України (наприклад, використання до різних осіб однакових способів обману, наявність взаємозв'язків між кримінальними провадженнями, схожість способу вчинення шахрайства із тими, що вже використовувались конкретними особами тощо). Ще одним важливим аспектом є налагодження взаємодії між правоохоронними органами та банківськими установами, виділення шахрайств, зумовлених воєнним станом як окремого об'єкту кримінологічного моніторингу (систематизація схем вчинення, способів обману та зловживання довірою, типізація жертв протиправного діяння тощо).